PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2022/366,

annettu 3 päivänä maaliskuuta 2022,

lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta tehdyn Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välisen sopimuksen soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan a alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välinen sopimus lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta ([1]), jäljempänä 'sopimus', allekirjoitettiin 28 päivänä toukokuuta 2015 ja se tehtiin 12 päivänä helmikuuta 2016 neuvoston päätöksellä (EU) 2016/272 ([2]). Sopimuksella helpotetaan Vanuatun kansalaisten matkustamista unioniin ja unionin kansalaisten matkustamista Vanuatuun.

(2) Sopimus perustuu sopimuspuolten yhteiseen haluun edistää ihmisten välisiä yhteyksiä, lisätä matkailua ja virkistää unionin ja Vanuatun välistä liiketoimintaa.

(3) Sopimuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaan kumpikin sopimuspuoli voi keskeyttää sopimuksen tai sen osan soveltamisen erityisesti yleiseen järjestykseen ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseen liittyvistä syistä. Päätös soveltamisen keskeyttämisestä on annettava tiedoksi toiselle sopimuspuolelle viimeistään kaksi kuukautta ennen sen suunniteltua voimaantuloa. Kun keskeyttämiseen johtaneet syyt lakkaavat olemasta voimassa, sopimuksen soveltamisen keskeyttäneen sopimuspuolen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle sopimuspuolelle ja jatkettava sopimuksen soveltamista.

(4) Vanuatu on ottanut käyttöön sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjä, joiden välityksellä se on myöntänyt Vanuatun kansalaisuuden muiden maiden kansalaisille, joilla ei ole aiempaa yhteyttä Vanuatuun, ja hyväksynyt erittäin suuren osan hakemuksista. Vanuatun passiviraston 14 päivänä kesäkuuta 2021 toimittamien tietojen perusteella Vanuatu oli myöntänyt maaliskuuhun 2021 mennessä yli 10 500 passia tällaisten järjestelyjen nojalla ja hakemusten hylkäämisaste oli erittäin alhainen. Tämä herättää epäilyksiä Vanuatun viranomaisten suorittaman turvallisuustutkinnan ja taustan tarkistusten luotettavuudesta.

(5) Komissio ilmaisi lokakuussa 2017, marraskuussa 2019, kesäkuussa 2020 ja maaliskuussa 2021 käydyissä keskusteluissa vakavan huolensa ja varoitti Vanuatun hallitusta viisumipakon palauttamisen mahdollisuudesta. Vanuatun esittämät selitykset eivät riittäneet lieventämään näitä huolenaiheita.

(6) Kansalaisuuden myöntäminen Interpolin tietokannoissa mainituille hakijoille on ristiriidassa Vanuatun viranomaisten aiempien, turvallisuustutkintaa koskevien vakuutusten kanssa ja herättää lisää epäilyksiä järjestelyihin liittyvien turvallisuustutkintamenettelyjen luotettavuudesta.

([1]) EUVL L 173, 3.7.2015, s. 48.

([2]) Neuvoston päätös (EU) 2016/272, annettu 12 päivänä helmikuuta 2016, Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välisen lyhytaikaista oleskelua koskevan viisumivapaussopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 52, 27.2.2016, s. 11).

(7) Vanuatun kansalaisuuden saaneiden hyväksyttyjen hakijoiden joukossa on useiden sellaisten maiden kansalaisia, joiden kansalaisilla on oltava viisumi unionin ulkorajojen ylittämistä varten. Lisäksi komissio on ilmaissut huolensa fyysistä oleskelua tai asuinpaikkaa koskevien vaatimusten puuttumisesta, hakemusten lyhyistä käsittelyajoista järjestelyjen yhteydessä sekä siitä, että tietoja ei vaihdeta järjestelmällisesti hakijoiden alkuperämaan eikä pääasiallisen aiemman asuinmaan kanssa. Komissio on tullut siihen tulokseen, että Vanuatun toteuttamien sijoittajia koskevien kansalaisuusjärjestelyjen välityksellä tehtyjen hakemusten turvallisuustutkinta ei takaa korkeaa turvallisuustasoa.

(8) Sopimuksen soveltamisen keskeyttämisen olisi koskettava ainoastaan tavallisia passeja, jotka on myönnetty 25 päivästä toukokuuta 2015 lähtien, jolloin Vanuatun toteuttamien sijoittajia koskevien kansalaisuusjärjestelyjen puitteissa hyväksyttyjen hakijoiden määrä alkoi kasvaa merkittävästi.

(9) Sopimuksen soveltaminen Vanuatun kansalaisiin, joilla on Vanuatun 25 päivästä toukokuuta 2015 lähtien myöntämä tavallinen passi, olisi sen vuoksi keskeytettävä.

(10) Tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY ([3]) mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Keskeytetään Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välisen lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta tehdyn sopimuksen soveltaminen 4 päivästä toukokuuta 2022 siltä osin kuin kyse on Vanuatun kansalaisista, joilla on Vanuatun 25 päivästä toukokuuta 2015 lähtien myöntämä tavallinen passi.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja antaa unionin puolesta sopimuksen 8 artiklan 4 kohdassa määrätyn ilmoituksen.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 3 päivänä maaliskuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
G. DARMANIN

([3]) Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).